

24.2.2014

Eduskunnan talousvaliokunta

Asiantuntijakuuleminen 25.2.2014

Hallituksen esitys (HE 210/2013) laiksi vähittäiskaupan sekä parturi- ja kampaamoliikkeen aukioloajoista annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Taustaa

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lain säännöstä elinkeinoharjoittajan oikeudesta pitää liikkeensä suljettuna.

Voimassa olevassa laissa elinkeinoharjoittajalla on oikeus pitää valitsemansa viikonpäivän ajan kauppakeskuksessa tai vastaavassa myymäläkeskityksessä sijaitsevan liikkeensä suljettuna, ”ellei liikkeen avoinna pitämisen voida osoittaa olevan kauppakeskuksen tai vastaavan myymäläkeskitymän kannalta välttämätöntä ja elinkeinoharjoittajan elinkeinotoiminnan laatu, laajuus, kannattavuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen kohtuullista”

Perustelujen mukaan tarkoituksena on ollut taata elinkeinoharjoittajalle viikossa ainakin yksi vapaapäivä.

Esityksessä ehdotetaan lakia muutettavaksi siten, että elinkeinoharjoittajalla olisi oikeus pitää tällaisessa tilanteessa liikkeensä suljettuna viikoittain yhtenä valitsemana viikonpäivänä ilman tapausharkintaa.

Muutosta perustellaan pienyrittäjän aseman parantamisella ja säännöksen soveltamisen selkeyttämisellä.

Ehdotus on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä virkatyönä, jossa on kuultu kaupan alan työnantaja- ja elinkeinojärjestöjä. Kaupan alan järjestöt etsivät keskinäisin neuvotteluin ratkaisua, mutta osapuolet eivät olleet yksimielisiä.

Palvelualojen ammattiliittoa ei muutoksesta ole kuultu eikä se ole ollut osallisena em. neuvotteluissa.

24.2.2014

Huomioita ja johtopäätöksiä

Ehdotuksessa esitetyn lain kohdan muutos ei suoraan koske työnantajan ja työntekijän välisiä oikeuksia, jonka vuoksi ei liene Palvelualojen ammattiliittoa aikaisemmin kuultu asiassa.

Pidämme hyvänä, että Palvelualojen ammattiliitto on nyt kutsuttu eduskunnan talousvaliokuntaan kuultavaksi, koska ehdotetun lakimuutoksen tarkoittamissa enintään viisi henkilöä työskentelevissä yrityksissä nämä henkilöt ovat edustamiamme työntekijöitä.

Työnantajalla on oikeus liikkeenjohdollisin päätösin pitää liikkeensä auki lainsäädännön rajoitusten puitteissa. Työntekijän oikeudet vapaapäiviin perustuvat työlainsäädäntöön ja alan työehtosopimukseen; Kaupan työehtosopimukseen sekä Hiusalan työehtosopimukseen. Kummatkin työehtosopimukset ovat yleissitovia.

Työntekijällä on työaikalain mukaan oikeus kerran viikossa keskeytymättömään 35 tunnin vapaa-aikaan (ns. viikkovapaa). Kaupan ja Hiusalan työehtosopimuksen mukaan työntekijällä on tämän lisäksi yksi vapaapäivä. Lisäksi Kaupan työehtosopimuksessa on muita mm. viikonloppuvapaita ja sunnuntaityötä koskevia vapaamääräyksiä.

Näiden säännösten taustalla on ollut taata työntekijälle riittävä lepoaika sekä parantaa työelämän ja perhe- sekä muun elämän yhteensovittamista. Erityisesti tämä oli tarpeen 1.12.2009 aukiololainsäädännön muutoksien johdosta, jolloin Kaupan työehtosopimuksen vapaamääräyksiä edelleen kehitettiin.

Nyt ehdotetulla lainmuutoksella ei voi olla vaikutusta työntekijän ja työnantajan välisiin vapaa- ja työaikamääräyksiin.

Pienyrittäjä on usein samassa asemassa kuin palkansaaja. Siksi vaikka Palvelualojen ammattiliitto ei edusta elinkeinonharjoittajia, pitää se positiivisena, että myös yrittäjien oikeutta vapaapäiviin ja sitä kautta riittävän levon sekä työelämän ja muun elämän tasapainoa pidetään tärkeänä ja sitä edelleen kehitetään. Lisäksi pidämme hyvänä lain muuttamista selkeämmäksi tulkinnanvaraisuutta poistamalla.

Lisätietoja

Ann Selin, puheenjohtaja
ann.selin@pam.fi, 0500 750 405

Juha Ojala, kaupan alan neuvottelupäällikkö
juha.ojala@pam.fi, 050 5841 488